

Αθήνα, 25 Ιουλίου 2023

Ερώτηση

Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Θέμα: Η τροποποίηση των Περιβαλλοντικών όρων αποκατάστασης των λιγνιτωρυχείων

Σύμφωνα με το άρθρο 35 του Ν.4872/2021 (ΦΕΚ Α 247/10.12.2021), του νόμου της απολιγνιτοποίησης δηλαδή, η κυβέρνηση νομοθέτησε ότι επιτρέπεται να τροποποιηθεί η απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (Α.Ε.Π.Ο) για τα λιγνιτωρυχεία αναφορικά με το ύψος εγγυητικών επιστολών για την αποκατάσταση των λιγνιτωρυχείων. Η τροποποίηση αυτή θεωρείται ως μη ουσιώδης κατά την έννοια της υποπερ. α' της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4014/2011 (Α' 209).

Σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα της προγραμματικής σύμβασης που υπεγράφη μεταξύ ΔΕΗ Α.Ε. – ΜΕΤΑΒΑΣΗ Α.Ε – και Δημόσιο, για την μεταβίβαση των λιγνιτικών εδαφών από τη ΔΕΗ ΑΕ. στη Μετάβαση ΑΕ και κυρώθηκε με τον Ν. 4956/2022 (ΦΕΚ 140 Α'19.07/2022) μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2022, έπρεπε η ΔΕΗ/ΥΠΕΝ να αποστείλουν την επικαιροποιημένη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) σε απόλυτη συνάρτηση με τις χρήσεις γης της παρ.1.1.42 της προγραμματικής σύμβασης στους αρμόδιους φορείς για γνωμοδότηση. Το ΥΠΕΝ όφειλε μέχρι 31.12.2022 να εκδώσει τις νέες υπό έγκριση ΑΕΠΟ (εντός 92 ημερών από την αποστολή της επικαιροποιημένης ΜΠΕ). Η ολοκλήρωση των εργασιών αποκατάστασης ορίζεται η 31.8.2025. Σε περίπτωση όμως καθυστέρησης έγκρισης των νέων υπό έγκριση ΑΕΠΟ καθυστερεί αναλογικά και η ολοκλήρωση των εργασιών αποκατάστασης των εδαφών.

Προφανώς, η αποκατάσταση των εδαφών συνδέεται άμεσα και με τις νέες χρήσεις που θα υλοποιηθούν, εφόσον μιλάμε για την αποκατάσταση βάσει των νέων χρήσεων γης (repurposing), δηλαδή στην περίπτωση των λιγνιτικών εδαφών στο πλαίσιο της απολιγνιτοποίησης δεν αρκεί η απλή αποκατάσταση αλλά πρόκειται για μια σύνθετη, χρονοβόρα και πολυδάπανη διαδικασία αποκατάστασης βάσει των νέων χρήσεων γης. Οι νέες χρήσεις και περιορισμοί δόμησης στους πυρήνες των ΖΑΠ θα καθοριστούν κατόπιν εκπόνησης μελετών Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Ε.Π.Σ.), που εγκρίνονται με Προεδρικό Διάταγμα, σύμφωνα με το άρθρο 155 του ν. 4759/2020 (ΦΕΚ Α.9.12.2020).

Δυστυχώς όμως, και παρά τις μεγάλες κοινοβουλευτικές πιέσεις που ασκήσαμε, παρατηρούνται μεγάλες καθυστερήσεις στο χωροταξικό σχεδιασμό. Σχεδόν 4 χρόνια

πέρασαν από την εξαγγελία της κυβέρνησης για τη βίαιη και κοινωνικά άδικη απολιγνιτοποίηση, και τα ΕΠΣ δεν έχουν εκδοθεί ακόμα. Μόλις στις 13.6.2023 η Μετάβαση Α.Ε. προκήρυξε ηλεκτρονικό διαγωνισμό με ανοικτή διαδικασία για την σύναψη σύμβασης, για την εκπόνηση μελέτης με τίτλο «Τεχνική έκθεση προέγκρισης ΕΠΣ στις ΖΑΠ Κοζάνης, Φλώρινας και Μεγαλόπολης». Η συνολική προθεσμία για την περαίωση του αντικείμενου της σύμβασης (έκδοση Υπουργικής Απόφασης Προέγκρισης των ΕΠΣ), ορίζεται σε έξι (6) μήνες από την υπογραφή της Σύμβασης.

Πέρα από τις καθυστερήσεις όμως, η κυβέρνηση έχει επιλέξει μια λάθος διοικητική διαδικασία, που φοβόμαστε ότι θα προκαλέσει νέα προβλήματα στο μέλλον.

Η ΔΕΗ και το ΥΠΕΝ έκριναν εσφαλμένα ότι οι αλλαγές αφορούν μόνο το κόστος αποκατάστασης των λιγνιτωρυχείων για τον υπολειπόμενο χρόνο λειτουργίας τους και επομένως τις χαρακτήρισαν ως μη ουσιώδεις (παρ.1 άρθρου 35 του ν. 4872/2021). Έτσι δεν έστειλαν τον φάκελο τροποποίησης ΑΕΠΟ και την ΜΠΕ στο σύνολο των προβλεπόμενων φορέων για γνωμοδότηση (όπως για παράδειγμα στο Περιφερειακό Συμβούλιο και στους ενεργειακούς δήμους) και δεν προέβλεψαν και το διεθνές αναγνωρισμένο δικαίωμα -βάσει της σύμβασης του Aarhus – της πρόσβασης των πολιτών στην περιβαλλοντική πληροφόρηση και στη δημόσια διαβούλευση.

Τα Τμήματα Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας της Π.Ε. Φλώρινας και Κοζάνης γνωμοδότησαν αρνητικά επί της ουσίας και αναφέρουν ξεκάθαρα στη γνωμοδότησή τους ότι με την προτεινόμενη τροποποίηση, επέρχεται ουσιώδης μεταβολή των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη μεταβολή του τρόπου αποκατάστασης των ορυχείων και απαιτείται η υποβολή ΜΠΕ και η τήρηση της διαδικασίας του άρθρου 3 του Ν. 4014/2011. Στη μελέτη που κατατέθηκε, προτείνεται η κατάργηση περιβαλλοντικών όρων για τους οποίους δεν τεκμηριώνεται ότι δεν απαιτείται πλέον η τήρησή τους ή ότι έχουν υλοποιηθεί.

Στη γνωμοδότηση της ΠΕ Φλώρινας αναφέρεται επίσης ότι στην έκταση που καταλαμβάνει το έργο έχουν ήδη ξεκινήσει οι εργασίες για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πάρκων, πριν από την έγκριση της προτεινόμενης τροποποίησης.

Στη γνωμοδότηση της ΠΕ Κοζάνης αναφέρεται επιπλέον, ότι η υποβληθείσα μελέτη σε μεγάλο μέρος της είναι ανεπίκαιρη και περιέχει αναχρονιστικά στοιχεία καθώς έχει συνταχθεί δύο χρόνια πριν. Βάσει του σχεδιασμού της ΔΕΗ Α.Ε. έχουν αλλάξει ήδη οι προτεινόμενες χρήσεις μετά την τελική αποκατάσταση. Έχουν ήδη προβλεφθεί νέες δραστηριότητες εντός της περιοχής του έργου, που δεν αποτυπώνονται στους χάρτες της ΜΠΕ (π.χ. υπ' αριθμ. 122/2023 Απόφαση της ΡΑΕ χορήγησης Άδειας Αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας μέγιστης ισχύος έγχυσης 148 MW με αντλησιοταμίευση κ.λπ.).

Επιπλέον, οι όροι που αφορούν στην αποκατάσταση σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να διαγραφούν, ώστε να μην προκύψουν μη αναστρέψιμες καταστάσεις. Η αποκατάσταση είναι μια πολύπλοκη διαδικασία και δεν είναι απλώς η φύτευση δέντρων και φυτών, αλλά περιλαμβάνει και άλλες εργασίες, όπως είναι οι κατάλληλες διαμορφώσεις των εδαφών, η δημιουργία κατάλληλου υποστρώματος για την ανάπτυξη των φυτών κ.λπ.

Η απολιγνιτοποίηση δεν μπορεί να αποτελεί άλλοθι για την μη τήρηση των εγκεκριμένων περιβαλλοντικών όρων και των υποχρεώσεων της ΔΕΗ Α.Ε. κατά τη λειτουργία του ορυχείου.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω,

Ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. Πότε θα ολοκληρωθεί ο χωροταξικός σχεδιασμός με τα ΕΠΣ των ΖΑΠ; Τα ΕΠΣ που θα συνοδεύονται και με ΣΜΠΕ δεν θα έπρεπε να έχουν προηγηθεί της έγκρισης της μελέτης ΜΠΕ αποκατάστασης των ορυχείων;
2. Γιατί δεν έχει τηρηθεί το χρονοδιάγραμμα της προγραμματικής σύμβασης μεταξύ της ΔΕΗ ΑΕ – ΜΕΤΑΒΑΣΗ ΑΕ- Δημόσιο;
3. Θεωρεί ορθό να επιτρέπεται στη ΔΕΗ να προβαίνει σε αυθαίρετες αλλαγές, οι οποίες προκαταλαμβάνουν τον καθορισμό των μελλοντικών χρήσεων γης;
4. Πώς υπολογίστηκε το κόστος αποκατάστασης των εδαφών που προβλέπεται στη μελέτη αποκατάστασης των ορυχείων; Ο σχεδιασμός αφορά απλή αποκατάσταση (restoring) ή αποκατάσταση βάσει των νέων χρήσεων γης (reuprosing); Έλαβε υπόψη του παραδείγματα αποκαταστάσεων ορυχείων στο εξωτερικό (μέθοδος και κόστος); Αν ναι, ποια;
5. Με ποια κριτήρια αποφάσισε ότι η επικαιροποίηση των ΑΕΠΟ των ορυχείων θεωρείται ως μη ουσιώδης κατά την έννοια της υποπερ. α' της περ. α' της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 4014/2011;
6. Για ποιο λόγο φοβάται τη συμμετοχή των περιφερειακών και τοπικών αρχών αλλά και των πολιτών στη διαδικασία της επικαιροποίησης των ΑΕΠΟ αποκατάστασης των ορυχείων; Γιατί δεν επιτρέπει τη δημόσια διαβούλευση και την γνωμοδότηση του Περιφερειακού Συμβουλίου;
7. Θα λάβει υπόψη τις αρνητικές γνωμοδοτήσεις των Τμημάτων Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας της Π.Ε. Φλώρινας και Κοζάνης; Αντιλαμβάνεται ότι επέρχεται ουσιώδης μεταβολή των περιβαλλοντικών επιπτώσεων από τη μεταβολή του τρόπου αποκατάστασης των ορυχείων και απαιτείται η υποβολή ΜΠΕ και η τήρηση της διαδικασίας του άρθρου 3 του Ν. 4014/2011; Η διοικητική διαδικασία, που επιλέγεται εξασφαλίζει την ασφάλεια δικαίου;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Βέττα Καλλιόπη

Ακρίτα Έλενα

Αναγνωστοπούλου Σία

Κόκκαλης Βασίλης

Μάλαμα Κυριακή

Μαμουλάκης Χάρης

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Παπαηλιού Γιώργος

Πούλου Παναγιού

Τζούφη Μερόπη

Φωτίου Θεανώ

Χαρίτσης Αλέξης

Ψυχογιός Γεώργιος